

begge døde af Kræft; det var Arbejdsfolk i København, meget flittige og hæderlige Folk. En Broder til ham er senere død af Kræft, og en anden Broder er meget svagelig. Om han lider af samme Sygdom, ved jeg ikke. Den afdøde Rekrut var meget svagelig, og han har ved Sessionen udtalt, at han frygtede for ikke at kunne staa Turen igennem som Soldat. Det maa man imidlertid ikke have bekymret sig noget om, thi man tog ham uden videre. Jeg finder Anledning til her at spørge den højtærede Forsvarsminister, hvor det kan være, at den afdødes Broder, som har indsendt Klage til Forsvarsministeriet over, at hans Broder, skønt meget svagelig, blev taget til Soldat og senere kommanderet til strabadserende Øvelser, ikke har faaet Svar. Jeg tror, at der er god Grund til at fremsætte en Klage over mange Militærlægers ret nonchalante Optræden overfor syge Soldater, og hvis den højtærede Forsvarsminister tvivler om, at der kan føres begrundet Klage over Militærlægenes Optræden, saa skal jeg i hvert Fald love ham, at saadanne Klager, hvis han ønsker det, skulle blive indsendte. De Herrer Militærlæger — jeg taler ikke om dem alle, jeg taler om de enkelte, som ofte ere utidig overlegne, og som synes mere at opfatte Stillingen som en Hønnørpost end som en Stilling, i hvilken det gælder om at komme de syge og lidende til Hjælp — trænge virkelig til at blive ruskede op for at forstaa den Pligt, som de have til at være vagtsomme overfor de alvorlige Sygemeldinger, der komme til dem.

Det er min faste Overbevisning, at Rekrut Krigsmann er falden som Offer for Militærlægens Forsømmelighed og Lige glædighed, og som et Offer for enkelte overordnede Mangel paa Villie til at beskytte de undergivne. Han blev begravet med militær Hønnør, saaledes som det i Regelen sker med dem, der blive Ofre for Overgreb fra de militære Befalingsmænds Side, men det er egentlig den eneste Erstatning, hans efterlevende have faaet. Jeg vil bede den højtærede Forsvarsminister, om han vil foranledige, at denne militære Hønnør stryges, naar det ikke er Meningen, at man vil yde den menige Soldat hans Ret. Lad os blive fri for den Humbug. Den kan ikke andet end virke saarende paa den Del af Rølg, som hører til den afdødes paarørende, og som ved, at den Mand, der hviler i Kisten, i levende Live mødte den haarde Haand, uden at nogen beskyttede ham. Det kan kun virke saarende paa dem at se hele denne militære Historie udfolde sig, at se

selve de Folk, som ere optraadte uretfærdigt, overlegent, uden Forstaaelse af deres Pligter, paradere ved Graven. Hvor kan man tale om, at der ydedes denne Mand, som nu var død, Krigsmann, en virkelig ordentlig og pæn Begravelse? Man begraver ham med militær Hønnør; men den almindelige Jord, der ude paa Garnisonskirkegaarden var for god til denne fattige Arbejder, til denne Mand, der som Soldat havde mistet Livet. Han skulde begraves paa Fattigkirkegaarden, saaledes som mange andre menige Soldater og fattige Underofficerer. I en Krog af Kirkegaarden, op til Kirkegaardsmøddingen, adskilt fra den øvrige Kirkegaard, har man Fattigkirkegaard. Man kunde dog, forekommer det mig, i det mindste have spurgt hans Broder — man havde hans Adresse —, om han ikke ønskede sin afdøde Broder begravet paa en sømmelig Maade, saa han ikke skulde gaa i Graven med den sorte Kokarde. Havde han ikke haft de 10—12 Kr., det koster at købe nogen Jord, kunde de vel være skaffede til Veje.

De Arbejdere, som nu om en føje Tid rejser den afdøde Krigsmann, en Mindesten ude paa Garnisonskirkegaardens Fattigafdeling, skulde i hvert Fald nok have været villige til ogsaa at sørge for, at han blev begravet saaledes, at ikke de paarørende, naar de kom til Kirkegaarden, skulde være udsatte for, at andre, der besøgte Kirkegaarden for at se til deres dødes Gravsteder, ligesom saa haanligt, nedladende til dem, der maatte gaa hen til Fattigkirkegaarden. Hvor kan man egentlig gøre denne Forskel netop paa deres Side, som raabe op om Patriotisme og Fædrelandskærlighed? Et Liv er et Liv. Den menige Soldat skal, hvis der bliver Krig, lige saa vel være Offer som den anden. Forskel i Livet — men hvorfor ogsaa Forskel i Døden? Er det Præsten, er det Kirkemyndighederne, som have villet det saaledes? Jeg ved det ikke; men det ved jeg i hvert Fald, at det gjorde et meget stærkt Indtryk baade paa mig og paa mange af dem, der fulgte den afdøde Krigsmann til hans sidste Hvilested, at han skulde begraves her i en Krog af Kirkegaarden, paa den Del, man kalder Fattigkirkegaarden. Jeg har nok set udtalt i Interviews af de øverste Befalingsmænd og af Kirkegaardsmyndighederne, at det vel har været en Fattigkirkegaard, men at det ikke betyder, at de Folk, der begraves der, ere mærkede. Jo, det betyder det i Virkeligheden. En Underofficer eller en Officer eller en menig Soldat, der kan betale for sig, kommer ikke til at hvile her. Man kan sige, at dette er en Bagatel. Aah,